

23. juli 2013

EM 2013/77

Jeg fremsætter herved følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte ændringsforslag til Landstingslov nr. 6 af 5. december 2008 om Grønlands Råstoffond, således at det kun vil være muligt at benytte afkastet af den i fonden opsparede formue.

(Medlem af Inatsisartut Naaja Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse

I efteråret 2012 fremkom Økonomisk Råd med en rapport, hvori rådet anfører, at den grønlandske råstoffond, vurderet i forhold til andre Råstoffonde, har ret brede og upræcist definerede rammer for anvendelse af midlerne i fonden. Dette medfører en betydelig risiko for fejlallokering af midlerne. Økonomisk Råd anbefaler, at lovgivningen strammes op og tilnærmer sig den lovgivning, der ligger bag den norske oliefond, kaldet den Norske Pensionsfond.

I forvaltningen af den Norske Pensionsfond er det et fast princip, at man kun anvender afkastet af formuen fra naturressourcerne. Risikoen ved at lade være er, at vi ikke lader de kommende generationer få samme glæde af de ikke-levende ressourcer, der kun kan udvindes én gang. Det drejer sig særligt om lovens § 2¹ der omhandler lovens formål og anvendelse af midlerne i fonden. Det er efter min vurdering vigtigt, at vi får etableret et klart regelsæt i loven, således at det grønlandske samfund ikke kommer i en situation, hvor vi står med store råstofindtægter og et uklart regelsæt for disse råstofindtægters anvendelse.

¹ § 2. Lovens formål er at regulere placering og disponering af hjemmestyrets råstofindtægter samt at underbygge langsigtede hensyn ved anvendelse af hjemmestyrets råstofindtægter.

Stk. 2. Fondens formål er:

- 1) at oppebære hjemmestyrets råstofindtægter,
- 2) at placere fondens midler således, at der opnås en betryggende sikkerhed og det størst mulige afkast,
- 3) at sikre, at fondens midler anvendes til dækning af hjemmestyrets investeringer i råstofvirksomhed, udgifter ved råstofvirksomhed og udgifter ved varetagelse af hjemtagne opgaver i overensstemmelse med denne landstingslovs regler og i henhold til vedtagelse i landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger,
- 4) at sikre, at fondens midler derudover kun udbetales til hjemmestyret i overensstemmelse med denne landstingslovs regler og i henhold til vedtagelse i landstingsfinanslove eller tillægsbevillinger, og
- 5) at medvirke til at sikre, at fondens midler anvendes således, at det grønlandske samfund på lang sigt opnår de samfundsøkonomisk størst mulige afkast og mest gavnlige virkninger.

Landstingslov om Grønlands Råstoffond blev tiltrådt af Inatsisartut på EM08. Det er i sammenhæng med ovenstående forslag værd at hæfte sig ved det daværende Naalakkersuisut's svarnotat til 2. behandlingen til Finansudvalgets betænkning om det daværende lovforslag.

Det fremgår blandt andet af svarnotatet at:

”Landsstyret er enig i, at der skal ske en bæredygtig anvendelse af fondens midler, det vil som hovedregel sige, at man alene anvender afkastet af formuen. Dette princip fremgår også af lovens bemærkninger, hvor det blandt andet er anført, at anvendelse og overførsel af midler bør ske ud fra følgende overordnede retningslinjer: For det første skal der sikres en langsigtet, bæredygtig økonomisk politik, som forhindrer inflation og stigende omkostningsniveau. For det andet skal der sikres en langsigtet plan for udvikling af rammebetingelserne for samfundsøkonomien, herunder prioritering af investeringer i blandt andet uddannelses- og forskningsområdet, forbedring og modernisering af samfundets infrastruktur, strukturomlægninger og erhvervsudvikling. For det tredje skal der understøttes en opsparing af midler til sikring af fremtidige generationers velfærdsordninger, såfremt økonomien i perioder udsættes for betydelige konjunktursvingninger.

Det er således ikke Landsstyrets hensigt, at alle midlerne skal anvendes til drift. Det er kun et bæredygtigt afkast, der skal anvendes. Det er således op til os selv, her i Landstinget, under vedtagelse af årets finanslov at udvise den fornødne udgiftsdisciplin. Det vil i den forbindelse være i overensstemmelse med intentionerne i Råstoffondloven, at vi fastlægger langsigtede udgiftspolitiske målsætninger som grundlag for en langsigtet udvikling af den grønlandske økonomi. ”²(min understregning)

Det ses, at det daværende Naalakkersuisut giver Finansudvalget ret i, at det som en hovedregel kun er afkastet af fondens formue, der bør anvendes. Det synes imidlertid også implicit at fremgå af det daværende Naalakkersuisut's svarnotat, at råstoffondslovens udformning ikke i realiteten binder Naalakkersuisut og Inatsisartut til at anvende og forvalte fondens midler langsigtet og økonomisk ansvarligt. Hvis dette var tilfældet er der vel ingen grund til Naalakkersuisut i svarnotatet opfordrer til **”den fornødne udgiftsdisciplin”**. Erhvervsudvalget har i sin betænkning om Råstoffonden påpeget denne særlige problemstilling under behandlingen af EM2012/52 (se side 10).

Naalakkersuisut og Inatsisartut kan politisk vælge at prioritere efter andre målsætninger end de økonomiske anbefalinger det daværende Naalakkersuisut skitserede i sit svarnotat. Nærværende beslutningsforslag søger derfor at afskære mulighederne for at kommende indtægter i Råstoffonden kan prioriteres politisk kortsigtet.

Da såvel det nuværende som det tidligere Naalakkersuisut har udtrykt, at der principielt alene eller hovedsageligt ønskes disponeret midler ud fra en økonomisk ansvarlig og bæredygtig grundsætning om, at det alene er afkastet af de i fonden opsparede midler, tager jeg for givet, at nærværende forslag vil møde bred opbakning.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Det vurderes at udgifterne til at udarbejde lovforslaget vil være begrænsede, da der primært er tale om en præcisering af eksisterende lovgivning.

² Forslag til Landstingslov om Grønlands Råstoffond.

Svarnotat (Landsstyremedlemmet for Infrastruktur, Miljø og Råstoffer) EM08/6. side 3 og 4.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private erhvervsliv.

Ingen på kort eller langt sigt. Forslaget kan dog medvirke til at undgå en overophedning af vores økonomi grundet kortsigtet uansvarlig økonomisk ageren, hvorved forslaget også virker stabiliserende på erhvervslivets langsigtede rammebetingelser.

De økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne.

Forslaget kan medvirke til at undgå en overophedning af vores økonomi grundet kortsigtet uansvarlig økonomisk ageren, hvorved forslaget også virker stabiliserende på borgernes langsigtede økonomiske ramme- og livsbetingelser.